

Kako so proslavili Dan MDB...

... V KRANJU

Kranj, 2. aprila — Sinoči je bil pred poslopjem OLO Kranj v počastitev Dneva mladinskih delovnih brigad zbor lanskoletne gorenjske MDB Ivo Slavec-Jokl. O pomenu praznika je govoril predsednik OK LMS Zdravko Krivina, podpredsednik Okrajnega ljudskega odbora tovariš Ivan Bertonec-Johan pa je v imenu OLO izročil brigadi za njeno delo na avtomobilski cesti »Bratstva in enotnosti« orden dela I. stopnje. — Ta srednješolska brigada je bila lani kar sedemkrat udarna.

Zborovanja se je razen brigadirjev udeležilo še okoli 500 mladincev in mladink kranjske komune. Po končanem zborovanju pa je OK LMS priredil vsem brigadirjem, ki so sodelovali na zvezni ali pa na lokalni akciji,

prijeten brigadirski večer z zakusko.

... NA JESENICAH

Jesenice, 3. aprila — Tudi na Jesenicah so zelo svečano proslavili 1. aprila — Dan mladinskih delovnih brigad. Po uvodnih svečanostih so mladinci in mladinke pričeli z udarnimi delom pri gradnji novega letnega kopališča na Jesenicah.

Včeraj zvečer pa so v Delavskem domu pripravili svečano akademijo in brigadirski večer s plesom.

... V TRŽICU

Tržič, 3. aprila — V Tržiču so za vse brigadirje in pripravili plesni tečaj. Organizirali so svečano akademijo z zaključnim plesnim venčkom za vse brigadirje, ki so sodelovali na mladinskih delovnih akcijah.

... V ZIREH

Ziri, 3. aprila — Danes popoldne je bilo v počastitev Dneva mladinskih delovnih brigad pred Zadržnim domom v Zireh mladinsko zborovanje, kjer je govoril sekretar občinskega komiteja LMS Ziri. Popoldne pa je bila v sindikalni dvorani v Zireh mladinska zabava.

Kot smo že poročali, so Dan MDB svečano proslavili tudi v Skofji Loki. Iz Zeleznikov, Bohinja, Radovljice in Bleda pa so nam prav tako sporočili, da so tudi v teh krajih pripravili v počastitev tega mladinskega praznika svečane akademije.

PABERKI PO SVETU

JUžnoafriške skrbi

Spričo nečloveških postopkov južnoafriške vlade napram domačemu prebivalstvu, kar je izkazovalo v svetu močno negotovost in silne proteste, so v Južnoafriški uniji močno zaskrbljeni, kako zagotoviti varnost svojim državljanom ob obisku v tujini.

V maju bo n. pr. v Londonu konferenca predsednikov vlad držav Britanske skupnosti narodov. Sestanka se bo udeležil tudi predsednik Južnoafriške unije, ker je unija trenutno še član skupnosti. (Nekatere države predlagajo, naj bi jo izključili iz članstva). Ker pa so v Veliki Britaniji nerazpoloženi do južnoafriških voditeljev, zahteva južnoafriška vlada, naj predsednika Voervodu zagotovi Scotland Yard posebno zaščito, in sicer kar 12 posebnih telesnih stražarjev. V pristojnih britanskih krogih izjavljajo, da so doslej pri povečani zaščiti dodeljevali največ po 6 telesnih stražarjev.

Kaže, da se južnoafriški voditelji po lihem le zavedajo, da so krvivi!

SPORAZUM

V Madridu sta se sestala general Franco in pretendent na španski prestor princ don Juan Bourbonski. Po razgovorih sta objavila sporočilo, da »se povsem strinjata v vseh vprašanjih za narodno življenje Španije.« Sporazum je močno pospešil govornice, da bo Španija po Francu postala spet monarhija.

Vsekakor bistvene razlike tako ali tako ne bo. To znova kaže sedanji sporazum — o vseh važnejših vprašanjih...

LJUDJE IN DOGODKI

DRUGA BOMBA

Kljub odločni obsodbi francoske atomske politike s strani svetovnega javnega mnenja ob prvem atomskem poizkusu v Sahari, je 1. aprila ob 6.15 uri zjutraj v Regganu — francoskem poizkusnem središču v Sahari — eksplodirala nova atomska bomba. To pot sicer precej manjša, kar pa ne spremeni položaja, saj dokazuje trmasto odločnost Francije, da do kraja izpelje svoje načrte.

Parizu je precej jasno, da s saharjskimi atomskimi poizkusi v veliki meri izgublja simpatije v svetu, zlasti v azijsko-afriških državah. Zelo čudno je zato na videz, da kljub temu poizkuse nadaljuje. Ko se gobasti oblak nad Saharo ni niti še porazgubil, so že napovedali novo — tretjo — eksplozijo, tokrat pod zemljo in verjetno jeseni, ker je trenutno za atomsko eksperimentiranje že prevročje. Zaradi nastopajoče aprilske vročine v Sahari so tudi tolikanj pohiteli z drugo eksplozijo, čeprav so prvotno napovedali poizkus šele po odhodu sovjetskega premiera Hruščeva iz Francije.

Kaže, da Francozi dokaj dobro

vedo, da se jim prav sedaj ponuja zadnja možnost za vstop v atomski klub. Pogojanja o prepovedi jedrskih poizkusov, ki tečejo že 18. mesec v Zenevi med predstavniki velikih treh, so po sedanjih znakih sodeč pred uspešnim zaključkom. Pretekli teden je britanski premier Macmillan uspel v Camp Davidu prepričati predsednika Eisenhowerja in druge vodilne ameriške politike, s katerimi se je razgovarjal, da so sprejeli sovjetski predlog o moratoriju za manjše podzemeljske atomske eksplozije. S tem praktično ni več bistvenih razlik v stališčih treh atomskih sil. Na »vrhu«, sredi maja v Parizu, znajo zategadelj biti sprejeti že določeni konkretni sklepi v tej smeri.

Po francoskem mnenju bi vsak sporazum med velikimi tremi pomenil monopolizacijo atomskih pozicij s strani ZDA. Sovjetske zveze in Velike Britanije. Jasno je, da na tako »ponižanje« Francozi ne morejo pristati. To se ne sklada z osnovnim konceptom de Gaullove politike, ki predvsem stremi povrniti Franciji nekdanjo slavo.

Zato V. republika pospešuje akcije, ki naj jo v zadnjem hipu privedejo v atomski klub. Toda ne samo kot formalnega člana, marveč kot stvarno atomsko silo. Pri tem računa, da bo izsilila bodisi spremembo Macmillanovega zakona o prepovedi izdajanja atomskih skrivnosti bodisi bo prišlo do popolne atomske razorožitve. V obeh primerih bi Francija postala enakopraven partner »starejših« atomskih sil. Nekaj upanja, da si bo priboril enakopravno mesto v atomskem klubu, dajejo Franciji tudi dokaj tolerantne izjave sovjetskih voditeljev, ki so pravkar na obisku v tej državi. Pri tem ne gre zgolj za obzirnost do gostitelja, marveč za načelno stališče sovjetske zunanje politike, ki bi rada v zahodni Evropi postavila močno Francijo nasproti Zahodni Nemčiji. V vsakem primeru bi bila verjetno Sovjetska zveza pripravljena osvojiti delo, člena francoska stališča o jedrski orožni razorožitvi, če bi Francija pristala na določeno spremembo svojih stališč glede nemškega in berlinskega vprašanja.

Spričo teh okoliščin in vzrokov, Francija trmasto nadaljuje z atomskimi poizkusi. Pri tem ji ni dosti mar, da s tem neposredno ogroža ljudstva širom po Afriki in Evropi. Niso ji niti mar ogorčeni protesti svetovnega javnega mnenja. Ona hoče povrniti staro slavo. Pri tem pa pozablja, da si slavo nikdar v zgodovini ni zaslužil niti pridobil tisti, ki je deloval proti napredku.

NAŠ RAZGOVOR

LETOS SPET za avtomobilsko cesto



SPOMENKA DIKLIC

Za nami je 1. april. Dan mladinskih delovnih brigad. Sirom po naši domovini je mladina priredila brigadirske večere, kjer so se srečali tisti, ki so sodelovali pri gradnji proge Samac-Sarajevo ali Brčko-Banovići, pa tudi tisti mlajši, ki so sodelovali v zadnjih letih pri gradnji avtomobilske ceste ali pa na lokalnih delovnih akcijah. Takemu brigadirskemu večeru smo prisostvovali tudi mi v Skofji Loki. Organiziral ga je tamkajšnji Občinski komitej LMS.

Med vrvečem mladih pa tudi starejših smo srečali tudi dijakinjo IV. letnika škočješke Gimnazije SPOMENKO DIKLIC.

»Kje in kdaj ste bili rojeni?«

»Rodila sem se v Beogradu 25. januarja 1941. leta.«

»Ali ste že sodelovali kdaj na mladinski delovni akciji?«

»Da, sodelovala sem že na treh mladinskih delovnih akcijah.«

»In kje?«

»Prvič na lokalni 1957. leta v Bodovljah pri Skofji Loki. Drugič pri gradnji avtomobilske ceste leta 1958. na odseku Ivančna Gorica—Novo mesto in tretjič sem sodelovala lani prav tako pri gradnji avtomobilske ceste na odseku Paradiž—Niš.«

»Ali ste bili v brigadi kdaj poveljatelj?«

»Da, lani.«

»Ali aktivno delate v mladinski organizaciji?«

»Sem članica šolskega mladinskega komiteja, kjer sem

zadolžena za dramsko sekcijo.«

»Ali pojedete letos spet na avtomobilsko cesto?«

»Spet, in to v avgustu.«

»In za kateri poklic se mišlite v življenju odločiti?«

»Po končani gimnaziji bom šla študirat zgodovino in filozofijo.«

»Za konec še, kako pa živite prosti čas?«

»Najraje berem, in to ruske klasike Tolstaja, Dostojevskega, itd.«

»Se nekaj mi povejte, in sicer vaš najljepši trenutek v brigadirskem življenju?«

»Teh je precej, morda mi bo najbolj ostal v spominu lanskoletni mladinski festival na avtomobilski cesti v Paradižu, kjer sem kot edina recitirala slovensko pesem. Sploh pa mi je brigadirsko življenje všeč, ker se tu najdemo ljudje vseh narodnosti in smo kakor bratje.«

M. Z.

Z občnega zbora varnostnih inženirjev in tehnikov

Lani doslej najmanj nezgod

Kranj, 2. aprila. — Tu je bil danes popoldne I. občni zbor kranjske podružnice Društva varnostnih inženirjev in tehnikov LRS. Razen razprave o najaktualnejših problemih, so izvolili tudi nov upravni odbor podružnice in sprejeli program dela za prihodnost.

Lani se je v kranjskem okraju ponesrečilo 5100 zaposlenih oseb. Zaradi nesreč pri delu je bilo izgubljenih 88.870 dni, kar po-

meni izraženo v narodnem dohodku 1.058.000 dinarjev. Poudarili pa so, da so bili kljub tem številkam v minulemu letu dose-

ženi znatni uspehi pri zmanjševanju števila nezgod. Odstotek ponesrečenih na število zaposlenih je bil lani nižji v primerjavi s prejšnjimi leti in je dosegel 9,88 %. Prav tako je bilo lani najmanj primerov smrtnih nezgod. To so razveseljive ugotovitve, ki pa bi bile lahko ugodnejše, če bi kolektivni in podjetja resneje pretresla vprašanja o varnosti pri delu.

Iz podatkov, ki so jih navajali na zboru, je moč sklepati, da bi bili uspehi lahko znatno večji, če bi tudi sredstva namenjena za varnost pri delu temeljiteje izkoriščali. Med izvori poškodb so na prvem mestu razni predmeti, okoli 30 % vseh primerov. Zaradi neprimerne orodja je bilo 12 % nesreč. Pogostost vzrok nesreč so prometna sredstva v obratih, neurejeni prehodi in pota. Zaskrbljujoča pa je visoka številka očesnih poškodb — 347 primerov. Prav gotovo bi takšnih poškodb ne bilo toliko, če bi proizvajalci sami bolj disciplinirano uporabljali zaščitna sredstva (očala in podobno). In še en podatek, ki je izredno zanimiv za podjetja ter varnostne inženirje in tehnike — več kot polovica ponesrečenec nima 30 let. Največ se jih ponesreči med 28 in 30 letom starosti.

Kolektivni in družba vloga vsako leto ogromna sredstva za higiensko tehnično zaščito pri delu. Samo lani je bilo v kranjskem okraju porabljenih za te namene skoraj 500 milijonov dinarjev. Največ sredstev je bilo vloženo za osebna zaščitna sredstva, in sicer nekaj nad 203 milijone dinarjev.

»O vremenu«

Kranj

V sredo zvečer je bilo v kranjski gimnaziji spet predavanje za tabornike odreda iz Kranja. Tokrat je vodil predavanje tovariš Zihel, in sicer »O vremenu«. Predavatelj je tabornikom pripovedoval o lastnih izkušnjah, o meteoroloških instrumentih in kako lahko s preprostimi sredstvi določimo vreme naprej. Pokazal je tudi nekaj lastnih risb in diafilm s tega področja. Skoda le, da je zanimivo in koristno predavanje obiskalo tako malo kranjskih tabornikov, čeprav so doslej kazali zanimanje za podobna predavanja. Čez 14 dni bodo spet poslušali predavanje o Gorskem straži in zaščiti narave. Govoril bo načelnik centrale GS za Slovenijo tov. Pintarič iz Ljubljane.

PREMAJHNA UDELEŽBA Goriče

Delavska univerza v Kranju je pripravila vrsto zanimivih predavanj za podeželje. Tudi v Goričah so pripravili eno takih predavanj. Žal pa so ga morali zaradi premajhne udeležbe odpovedati. V kratkem nameravajo pripraviti predavanje o vzgoji otrok. Upajo, da bo tokrat zanimanje večje in da se ne bo zgodilo tako kot prvič.

VREME

V prihodnjih dneh nestanovitno, vendar bo postalo znatno topleje.

POSVET PREDSEDNIKOV KRAJSKIH VAJENSKIH IN INDUSTRIJSKIH ŠOL

Pri občinskem komiteju LMS Kranj deluje tudi komisija za šolstvo v kranjski občini. Ta komisija je razdeljena na tri podkomisije — v podkomisijo za srednje šole, v podkomisijo za pionirje osnovnih šol ter v podkomisijo za vajence, v katero so vključeni tudi učenci industrijskih šol. Slendja, ki jo sestavljajo zastopniki vajenskih in industrijskih šol, bo imela v torek posvet, ki se ga bodo udeležili predsedniki in tajniki šolskih komitejev LMS v kranjski občini. Na posvetu bodo govorili o problemih vajencev v šolskih delavnicah in domovih ter internatih pa o udeležbi na VI. mladinskem festivalu Bratstvo-enotnost, ki bo letos na Reki in o letošnji udeležbi v delovnih brigadah. O delu komitejev v šolah bodo poročali predsedniki kranjskih vajenskih in industrijskih šol.

Prva delavnica »NAPRAVI SAM«

Golnik

Po dosedanjih podatkih je stanovajska skupnost na Golniku prva v kranjski občini, ki je pričela sklepo za ustanovitev delavnice pod naslovom »NAPRAVI SAM«. V državah, ki imajo široko razvito mehanizacijo gospodinjstva, imajo take delavnice že desetletja. Tudi pri nas v Beogradu, Zagrebu in Skopju imajo že več takih delavnic. V njih je namreč na razpolago vse mogoče orodje, s katerim s pomočjo strokovnih nasvetov lahko sami popravijo aparate in drugo opremo. V teh delavnicah nameravajo poučevati gospodinjstvo o uporabi sodobne gospodinjske mehanizacije, nuditi mladini različne nasvete iz znanosti in tehnike in pripravljati različne tečaje, ki spadajo v stroko ljudske tehnike. Na Golniku so imeli v minulem tednu razširjeno sejo, na kateri so se pogovorili o taki delavnici. Vprašanje prostora, opreme, finančnih sredstev in strokovnega kadra so rešili. Prav gotovo bo njihovo mnenje glede sledilo več stanovajskih skupnosti.

PREVEČ DELA ZA ENO DRUŠTVO

Kamnik

Na občnem zboru Društva prijateljev mladine v Kamniku je predsednica Drnarjeva poročala o delu v preteklem letu, ki je bilo v okviru možnosti prav uspešno. Za pionirske praznike, Dan mladosti in Novoletno jelko je v lanskem letu pripravilo kulturne in zabavne prireditve ne le v mestu, ampak tudi na podeželju. Društvo prijateljev mladine so ustanovili tudi v Komandi, vendar želijo, da bi osnovna organizacija SZDL pripravila tečaj za ustanovitev društev tudi v Črni v Tuhinjski dolini. Tako bi občinska zveza DPM lahko sprotneje usmerjala delo v prid otrokom vse občine. V novem perspektivnem načrtu za leto 1960 predvideva društvo ustanovitev očetovskih igrariš in varstvenih ustanov za pomoč družinam predvsem zaposlenim materam — ustanoviti nameravajo več otro-



Izdaja ČP »Gorenjski tisk« — Urejuje uredniški odbor.

GLAVNI UREDNIK: Slavko Beznik

Tel.: uredništva 475, uprave 397 — Tekoči račun pri Komunalni banki v Kranju 607-70-1-135 — Izhaja ob ponedeljkih sredah in sobotah — Letna naroč. 900 din, mesečna 75 din.

GLASLO GORENJSKE

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNIH LJUDI ZA GORENJSKO
LETO XIII. Št. 41 — CENA 10 DIN PONEDELJEK, 4. APRILA 1960

Ob Dnevu MDB

S plenuma občinskega sindikalnega sveta Trzič V BPT so že razpisali volitve

730 proizvajalcev je sodelovalo v organih delavskega samoupravljanja

Pred dnevi je bil plenem občinskega sindikalnega sveta v Trziču. Udeležili so se ga tudi predsedniki delavskih svetov in predstavniki mladinskih organizacij. Govorili so o delavskem in družbenem samoupravljanju s posebnim poudarkom na bližnjih volitvah novih delavskih svetov.

Razen v Bombažni predilnici in tkalnici, še v nobenem trziškem podjetju niso razpisali volitev. V dveh ali treh podjetjih so začeli s pripravami. Na splošno pa še povsod več ali manj odlašajo. Na plenumu so sklenili, da morajo sindikalne organizacije pohiteti posebno s političnimi pripravami. Sklicale bodo zborovanja kolektivov, na katerih se bodo pogovorili o doseženih uspehih in razvoju delavskega upravljanja. Posebno skrb bodo morale posvetiti pripravam v manjših kolektivih, v katerih delavci niso zadosti seznanjeni s problemi in uspehi podjetij, delom delavskih svetov in drugim. Dogaja se, da so celo člani delavskih svetov čisto le površno seznanjeni s posebnimi problemi. Za seje dobijo v glavnem le vabilo s skromnim dnevnim redom. Bili so mnenja, naj se tudi v manjših podjetjih trudijo in pripravijo material za seje nekoliko prej in ga izročijo tudi članom. Na ta način si bodo člani delavskih svetov že prej lahko ustvarili neko določeno mnenje in stališče. Lahko se bodo pogovorili s kolektivom. Na

sejah čisto ni časa za razmišljanje, zato tudi ni diskusije ter sprejemajo zaključke dokaj ne pripravljeni.

To naj bi bila ena osnovnih nalog v zvezi s pripravami na volitve delavskih svetov, so poudarili. Druga, ki pa je prav tako važna, je naloga pri izpolnjevanju investicijskega plana. Ugotovili so namreč, da z investicijami močno zaostajajo in preokračujejo roke, kar zna škodovati celotnemu gospodarstvu občine. Res je, da je vrsta objektivnih vzrokov, toda z večjo kontrolo nad izvajanjem in sodelovanjem, bi se marsikaj hitreje premostilo.

Delavsko upravljanje v trziški občini se je uspešno uveljavilo v desetletnem razvoju, kar se odraža tudi v gospodarskem razvoju komun. Gospodarske organizacije so v zadnjih štirih letih povečale bruto proizvodnjo za več kot tri milijarde dinarjev. Dolej je v organih delavskega upravljanja, v trziških podjetjih, sodelovalo 730 proizvajalcev. Skupno so imeli delavski sveti 615 in upravni odbori okoli 1100 sej. Na njih so reševali številna

gospodarska vprašanja. Skozi vsakotnevno reševanje številnih problemov so si delavci-upravljavci pridobili bogate izkušnje.



NASA RAZGLEDNICA: POMLAD (Foto: F. Perdan)

Pred V. kongresom SZDL Jugoslavije

620 novih članov

Delegat na V. kongresu Socialistične zveze delovnega ljudstva Jugoslavije v občini Zelezniki



Lovro Gajgar

je LOVRO GAJGAR. Tudi on nam je odgovoril v pripravah na kongres na nekaj vprašanj:

«V zadnjih letih se je Socialistična zveza v naši občini močno uveljavila, naj bo to Občinski odbor ali pa osnovne organizacije. To se še posebej odraža v hribovskih vaseh, kjer so osnovne organizacije skupno s krajevnimi odbori reševale vse probleme na političnem, gospodarskem in kulturnem področju. Delavnost osnovnih organizacij se tudi odraža v tem, da so te v predvolilni kampanji na področju občine Zelezniki na novo sprejele 620 članov SZDL. S tem se je odstotek članov SZDL napram volilnim upravičencem dvignil od 62 odstotkov na 75 odstotkov. Močna aktivizacija članstva se odraža tudi z uspehom ob volitvah v osnovne organizacije, saj smo dosegli najboljši rezultat v okraju Kranj, in sicer 97,12 odstotkov.

Vsekakor bo morala v prihodnje SZDL posvetiti več pozornosti nadaljnjemu razvijanju družbenega in delavskega upravljanja, ker posamezni organi družbenega upravljanja, predvsem potrošniški sveti in šolski odbori, še niso našli prave vsebine dela.

Na področju izobraževanja odraslih, bo morala SZDL nuditi vsaj pomoč Delavski univerzi v Zeleznikih pri izbiri programa in zainteresirati čim širši krog ljudi za izobraževanje.

Na področju gospodarstva občine pa bo morala Socialistična zveza v prihodnje posvetiti največ pozornosti naslednjim problemom:

Predvsem najti pravilne oblike razvoja socialističnega kmetijstva, ki bi ustrezalo specifičnim pogojem na našem terenu in na podlagi tega pristopiti k organiziranju socialističnih kmetijskih obratov. Prav tako je treba v gozdarstvu, ki je ena glavnih nalog našega gospodarstva, najti pameten in našim razmeram ustrezen način enotnega gospodarjenja z gozdovi. Gozdarska služba je sedaj razcepljena in ni dovolj učinkovita, razen tega pa se zaradi takega stanja v gozdarski službi steka znaten del sredstev izven občine. Zaradi tega bi bilo potrebno takoj pristopiti k ustanovitvi ustrezne gozdne gospodarske organizacije na območju občine Zelezniki. V prihodnje bo treba organizirati sredstva, da bomo lahko izvedli rekonstrukcijo MLIP Češnjica. Prav tako pa bo potrebno mobilizirati vse sile, da se dvigne produktivnost dela v industriji. Se naprej pa bo treba vsekakor pomagati novoustanovljeni stanovanjski skupnosti pri izvajanju njenega programa.»

Priprave na 20-letnico vstaje

Najprej popis dogodkov

Na seji predsednikov občinskih odborov Zveze borcev in predsednikov občinskih komisij za zgodovinsko dejavnost, ki je bila v Kranju v petek, 1. aprila, so govorili o popisovanju zgodovinskih dogodkov naše revolucije in o pripravljanju tega gradiva za zbornike.

V zadnjih letih so organizacije ZB zbrale precej gradiva. Izdani so bili že nekateri zborniki, kot na primer v Goričah, v Kranju in drugod. V Zavrnci, Stražišču, v Cerkljah in v drugih krajih imajo pripravljeno gradivo za nove zbornike. Tudi v Zeleznikih in v Bohinju, kot so povedali na seji, imajo že mnogo zbrane gradiva. V Bohinju imajo celo vsako posamezno družino popisano, kako je sodelovala v NOB.

Toda vse to delo je bil opravljen dokaj nenačrtno, večinoma celo površno. Kranjski zbornik je na primer odtiskan s takimi napakami, ki hudo kvarijo nekatera zgodovinska dejstva. Zato bo sedaj popisovanje urejeno dokaj smotnejše, enako v vseh občinah. Najprej bodo povsod napravili spisek oziroma popis dogodkov. Na primer: v tej hiši (oziroma grapi) je bil v noči med

13. in 14. septembrom 1941 prvi sestanek aktivistov, ki so se ga udeležili... Ko bo ta spisek na-rejen, ga bodo predložili v dopolnitev vsem tamkajšnjim članom ZB na posebnem množičnem sestanku. Zatem bodo posebne ekipe začele izdelovati topografije oziroma skice in fotografije posameznih nekdanjih bunkerjev oz. krajev, jih vnašale na zemljevid itd. Poznejša faza dela pa bo podrobno opisovanje teh dogodkov in priprava gradiva za zbornik.

Da bi delo načrtno steklo, je predviden sredi aprila poseben seminar za popisovalce. V vsaki občini je predviden najmanj en honorarni popisovalec, ki se bo za določen čas ukvarjal zgolj s popisovanjem. Tako upajo, da bo stvar stekla, kajti čas hitro briše spomine preteklosti in gro-

zi, da bo marsikaj ostalo nepojasneno bodočim pokolenjem. Sedanje načrtno popisovanje zgodovinskih dogodkov je organizirano v okviru 20-letnice vstaje, ki jo bomo slavili prihodnje leto.

42% več kot lani

Investicijska dejavnost na Jesenicah - Povečana skrb za turizem

Po predlogu družbenega načrta, ki so ga pred dnevi sprejeli odborniki obeh zborov Občinskega ljudskega odbora na Jesenicah, bodo letošnje investicije v tej občini narasle za 42,6 odstotkov, kar je zelo veliko. Skupno je letos predvidenih 3 milijarde in 694 milijonov dinarjev za investicijsko dejavnost. Tak porast sredstev za investicije je v glavnem posledica povečane udeležbe industrije (zlasti Zelezarne) iz splošnih investicijskih skladov. Predlan-

skim, čeprav so ljudje že takrat z veseljem ugotavljali, da se je začelo graditi na široko, so skupne investicije znašale le 1408 milijonov dinarjev. Lani so investirali še 1214 milijonov več oz. skupaj 2622 milijonov. Letošnje investicije pa se povečujejo še za novih 1072 milijonov dinarjev.

Splošna struktura investicij se letos spreminja v korist gospodarstvu. Lani so negospodarske investicije znašale 43,7%, letos pa so se znašale na 34,7%. Vendar to gibanje ne pomeni absolutnega zmanjševanja investicij za družbeni standard. Prav tako je letos poudarek na komunalni dejavnosti ter na investicijah za razvoj turizma, kar je bilo prejšnja leta zapostavljeno. Tako je letos predvideno 78 milijonov dinarjev za to dejavnost. 35 milijonov bodo dali iz splošnega investicijskega sklada, 26 iz občinskih skladov, 6 milijonov iz sklada za pospeševanje turizma, 11 milijonov pa bodo prispevala sama podjetja. Zgradili bodo motel v Kranjski gori. Prav tako bodo gradili poseben dom vrh Vitranca, do kamor vozi tamkajšnja žičnica, kar bo nudilo posebno mikaven izlet. Prav tako bodo letos zgradili parkirni prostor ob žičnici v Kranjski gori, adaptirali bodo hotel Razor prav tako v Kranjski gori, preuredili hotel Pošta na Jesenicah itd.

Posredovalnica za delo - finančno samostojni zavod

Posredovalnice za delo so doslej poslovale v okviru občinskih ljudskih odborov. Pred dnevi pa je bil za področje občin Radovljica, Bled in Bohinj ustanovljen skupen finančno samostojni zavod s sedežem v Radovljici, s poverjeništvom na Bledu in z izpostavo v Bohinjski Bistrici. Prizadeti občinski ljudski odbori so imenovali delavski svet in skupni upravni odbor. Za posredovalnico je sistemiziranih šest delovnih mest.

Viktor Avbelj na Jesenicah

Jesenice, 3. aprila — V soboto so si podpredsednik IS LRS tov. Viktor Avbelj, predsednik Sveta za gospodarstvo LRS Tone Bole, sekretar OK ZKS Janko Rudolf in predsednik OLO Vinko Hafner v spremstvu predstavnikov jeseniške železarne ter zastopnikov družbenih in političnih organizacij jeseniške občine ogledali posamezne obrate Zelezarne. — Po-drobneje so se seznanili s proizvodno delovnega kolektiva in ugotovili, da je Zelezarna v primerjavi z nekaj leti nazaj znatno obnovljena in mehanizirana. Po ogledu je sledil razgovor med gosti in glavnim direktorjem Zelezarne ing. Matevžem Hafnerjem, predsednikom DS Francem Gašperinom, predsednikom UO Tonetom Pintarjem, predsednikom sindikalne podružnice Ludvikom Kežarjem, sekretarjem Obk ZK Slovenije Ivom Saksidom, predsednikom ObLO Francem Trevnom in drugimi. Razgovor je potekal o problemih in perspektivah jeseniške Zelezarne in Jesenicah nasploh.

AKTUALNO VPRAŠANJE

Koliko bodo plačevali kmetje za socialno zavarovanje

Z Jesenic smo prejeli naslednje vprašanje:

«Kmetje po vaseh zelo sprašujejo, koliko bodo plačevali za socialno zavarovanje. Njihov prispevek je bil določen v odstotkih na višino davčne osnove. Zdaj pa je davčna osnova zelo povečana. Ne vem pa, če se odstotek prispevka torej računa na staro ali na novo, sedanjo davčno

osnovo. To vprašanje so naši odborniki postavili pred dnevi na seji občinskega ljudskega odbora. Vendar niso našli odgovora. Upamo, da boste vi preko časopisa odgovorili, zlasti še, ker to zanima velik krog vaših naročnikov.

Odgovor:

O vašem vprašanju smo se zanimali na raznih krajih in

pregledali ustrezne predpise. Zvezni predpisi o osnovnem zdravstvenem zavarovanju kmečkemu prebivalstvu določajo prispevek v višini 2%, od katastrskega dohodka (katastrski dohodek je podlaga davčne osnove) in 1.200 dinarjev »glavarine« (na osebo) letno kot redni prispevek kmečkemu prebivalstvu. V našem okraju je sprejet še od-

lok o dopolnilnem zavarovanju. S tem so poleg osnovnega zavarovanja zagotovili kmečkemu prebivalstvu tudi zobozdravstveno oskrbo, ortopedsko pripomočke, klimatsko in topliško zdravljenje in prevoze z avtomobili. Za to dopolnilno zavarovanje pa so povečali prispevek na katastrski dohodek od 2 na 2,15%, ter prispevek na osebo od 1.200 na 1.450 dinarjev.

Katastrski dohodek pa je račun na letošnji višini. Razlike niso v splošnem bistvenem, razen za posameznike, ki imajo veliko gozdov.

-l.e.

U.

OBVEŠČEVALEC

mali oglasi

Po ugodni ceni prodam zazidljivo parcelo 1018 m² v Besnici z odobreno lokacijo. Naslov o ogl. oddelku 1185

Fiat 500 B, odličn, takoj prodam. Naslov v ogl. odd. 1183

Prodam kravo, ki bo četrtič teletila. Uranič Marija, Strahinj št. 82, Naklo 1197

Fiat Topolino C ugodno prodam. Hrustje 32, Kranj 1196

Iščem žensko — najraje starejšo, ki bi v dopoldanskem času pazila na otroka. Stanovanja ni v hiši. Ostalo po dogovoru. Vili Novak, Planina 23, Kranj 1213

Prodam italijanski moped na 3 prestave, 4-taktni motor, Vidic Alojz, Zg. Dobrava 15, P. Kamna Gorica 1215

Prodam zazidljivo parcelo 1000 kv. metrov v Radovljici: Sercerjeva ulica, Avguštin Milena, Zgoša 24, Begunje 1219

Poceni prodam dobro ohranjen globok otroški voziček. Jezerska 66, Kranj 1221

Kmetijska zadruga Naklo bo čistila žito v dneh od 6. do 15. aprila in to vsak dan od 6. do 14. ure 1231

Ugodno prodam nov radio Vesna zaradi smrti. Naslov v ogl. oddelku 1232

Prodam seno, brzoparilnik za prašice in žganjekubarski kotel. Alič Avgust, Preška nova cesta — Gasilski dom 1233

Prodam večjo količino mošta. Naslov v ogl. oddelku 1234

Prodam Vespo GS 150 ccm, tipa 1959, kompletno, opremljeno. — Valič, Preddivor 45 1235

Hišo, 20 minut od želez. postaje Podnart s par hektarov zemlje in gozdom, ugodno prodam. Naslov v ogl. oddelku 1236

Ugodno prodam motor BMW 250 ccm. Partizanska 23, Trzin 1237

Kupim rabljeno vprežno kosilnico s srednjim grebenom znamke Döring ali Felna. Lahovče 14, Cerklje 1238

Prodam 50 kg domače, dobro pripravljene zaseke po ugodni ceni. Naslov v ogl. odd. 1239

Kupim otroško posteljico. Naslov v ogl. odd. 1240

Zase in za ženo iščem v Kranju primerno stanovanje oziroma sobo. Sem tudi prijatelj vrta. Naslov v ogl. odd. 1241

Dam njivo v najem ob šenčurški cesti. Naslov v oglasnem oddelku 1242

Preklečujem št. bloka 43115, izdanega v Komisiji trgovin dne 16. decembra 1959. Kumazec Marija 1243

Prodam Puch-roller. — Planina št. 26.

ter sir-skuta 100 do 120, surovo maslo 520 do 560 din za kilogram. Jajca 16 do 19 din kos, kokoši 600 din, česen 5 do 10 din glavica, špinata in radič 30, molohhice in regrat pa 25 din za merico, grah 20 din merica, žabe 8 do 10 din, klobase po 100 din, por 5 do 10 din, zelena 10 do 20, peteršilj pa 10 din šopek.

gibanje prebivalstva

V TRZICU
Rjomeni: Jože Zupan, Marija Maksimov, Stanislava Žepič in Marjeta Barber.

Umrli so: Franc Kavčič, osebni upokojenec; Neža Meglič, kmečka delavka; Franc Pretinar, osebni upokojenec.

NA JESENICAH

Rodile so: Erna Drole, uslužbenka — dečka; Ana Škreblin, gospodinja — deklico; Reza Podlogar, gospodinja — dečka; Stanka Kovačič, uslužbenka — deklico; Ivanka Starič, delavka — dečka; Alojzija Dežman, gospodinja — dečka; Magdalena Peternel, graverka — deklico; Zora Razinger, trgovska pomočnica — deklico; Angela Murovec, gospodinjina pomočnica — deklico; Julka Zalokar, gospodinja — deklico; Antonija Lešnjak, gospodinja — dečka; Mira Rihtarčič, uslužbenka — deklico; Pavla Ilč, gospodinja — deklico; Marta Kolarič, gospodinja — deklico; Ema Jenško, učiteljica — deklico; Julka Jakšič, delavka — deklico; Jožica Jerovšek, gospodinja — deklico.

Umrli so: Andrej Košnjek, delavec; Marija Markelj, rojena Sebejnikar, družinska upokojenka.

kino

Jesenice »Radio«: 5. in 6. apr. italij. film »Škoda da si taka«.

Jesenice »Plavž«: dne 5. aprila francoski barvni cinem. film »Tamango«.

Zirovnica: 6. aprila francoski barvni cinem. film »Tamango«.

Bled: 5. do 7. aprila italij. film »Okno na zabavišče« — predstava v terek in četerek ob 20. uri, v sredo pa ob 17. in 20. uri.

Radovljica: 5. aprila ob 20. uri ter 6. aprila ob 17.30 norveški film »Devet življenj«; 6. aprila ob 20. uri nemški film »Dekle Rosemarie«.

Kranj Storič: 4. aprila ob 10. uri matineja amer. barvnega cinem. filma »20.000 milj pod morjem«; 4. in 5. aprila ob 16., 18. in 20. uri ameriški barvni cinem. film »Prepovedana planeta«; 5. aprila ob 10. uri matineja angleškega barvnega filma »Med lovei na človeške glave«.

Primskovo »Triglav«: 5. aprila ob 19.30 uri premiera ital. cinem. filma »Zdravnik in mazač«.

Strazišče »Svoboda«: 5. aprila ob 18. in 20. uri angleški barvni film »Med lovei na človeške glave«.

Škofja Loka »Sora«: 4. do 6. aprila ital. cinem. film »Izgubljeni kontinent«.

Duplica pri Kamniku: 6. in 7. aprila ob 20. uri amer. film »Jurteri bom jokala« — v glavni vlogi Suzan Hejwood.

Kamnik »Dom«: 4. aprila ob 20. uri francoski film »Dvigalo k morišču«; 5. in 6. aprila ob 20. uri francoski barvni film »Moj stric«.

gledališče

PREŠERNOVO GLEDALIŠČE KRANJ

Torek, 5. aprila ob 17. uri Matej Bor: »Pajčolan iz mesečine« — izven; ob 20. uri Matej Bor: »Pajčolan iz mesečine« — red dijaški. Gostovanje Mestnega gledališča iz Ljubljane. — Vstopnice za obe predstavi so tudi v prodaji.

Sreda, 6. aprila ob 20. uri Fischer: »Prosti dan« — Občinska revija dramskih družin.

LAKOTA PRED KORDEŽEM

Planica, 4. aprila — Smučarski klub Jesenice je priredil danes dopoldne ob 10. ur iv Planici medklubске smučarske teke za člane in mladince. Srečalo se je 18 mladincev in 7 članov smučarskih klubov Enotost Ljubljana, Triglav Kranj, Bohinj, Gorje, Mojstrana in Jesenice. Proga za člane je bila dolga 10 km, za mladince pa 5 km. Med člani so dosegli prva mesta: Lakota (Mojstrana) 29:06, G. Kordež (Kranj) 30:18, Brezovšek (Ljublj.) 31:05, Oblak (Jes.) 31:29 itd. Mladinci pa so dosegli naslednje rezultate: Kobilica (Gorje) 18:35, Grašič (Kranj) 19:14, Peterman (Gorje) 20:02, Praprotnik (Kranj) 20:04, Mencinger (Bohinj) 20:44 itd.

Drago Ulaga:

M. S.

»Teorija telesne vzgoje in športnega treniranja«

Prvi jugoslovanski absolvent visoke šole za telesno vzgojo v Berlinu prof. Drago Ulaga je napisal v naši telesni vzgoji zelo pogrečano knjigo »Teorija telesne vzgoje in športnega treniranja«, ki jo je izdala mladinska knjiga v Ljubljani. V uvodu omenja avtor, da se je odločil za pisanje knjige zaradi velikega pomanjkanja ustrezne strokovne literature. Drago Ulaga, ki sodi med najplodovitejše pisce na tem področju, je podal s knjigo toliko gradiva, da ima delno enciklopedičen značaj. Odločil se je, da na kratko pove vse tisto, kar morajo vedeti starši in šolniki o telesni vzgoji, kar mora vedeti vsak človek o telesnem utrjevanju od mladosti do starosti in kar mora vedeti o problemu treniranja tudi tisti, ki počne druge. Poslužil se je naukov svojih učiteljev na berlinski šoli in najnovejših izsledkov znanstvenikov na področju športa, ki jih dopolnjuje s svojimi dragocnimi izkušnjami. Pri začetju zelo širokega področja telesne vzgoje, je podal metodo, kako s pomočjo telesnih vaj koristiti delovnemu človeku v vseh fazah njegovega razvoja. Zelo pozitivno pa je, da diba iz strokovnega dela biman odnos do človeka od njegove otroške dobe tja skozi do posameznih faz staranja.

Triglav : Nova Gorica 4 : 1 (1 : 0)

Kranj, 3. aprila — Tekma slovenske conске lige. — Vreme: sončno — Igrišče: dobro za igro — Gledalcev: 1000. — Sodnik: ...

Zadnji sodni rezultati

I. ZVEZNA NOGOMETNA LIGA
OFK Beograd : Radnički 2:0 (1:0)
Velež : Budućnost 1:0
Partizan : Reka 2:0
Hajduk : Crvena zvezda 2:0
Vojvodina : Sarajevo 0:3
Dinamo : Sloboda 2:0

II. ZV. NOGOMETNA LIGA

(zahodna skupina):
Elektrostroj : Sibenik 3:2 (1:1)
Železničar : Odred 4:0 (2:0)
Igran : Split 2:3
Proleter : Trešnjevka 2:1
Zagreb : Borac 3:0

SLOVENSKA CONSKA NOGOMETNA LIGA:

Sobota : Ilirija 3:2
Maribor : Klavivar 0:1
Gračicar : Izola 1:1
Ljubljana : Branik 0:1
Rudar : Krim 0:1

GORENJSKA NOGOMETNA LIGA

Partizan (Naklo) : Planika 4:3 (4:2)
Mladost : Triglav 4:2

IX. partija: Botvinik : Talj 1:0

GRADNJA JESENISKEGA KOPALIŠČA LEPO NAPREDUJE

Splošno gradbeno podjetje Sava na Jesenicah je pri gradnji letnega kopaljšča že zaključilo zemeljska dela. Danes bodo začeli betonirati višinski bazen v izmeri 50 krat 21 metrov. Istočasno pa bodo kopali in polagali vodovod v dolžini 800 metrov. Ker bo služil bazen primarno kot rezervoar hladilne vode za Železarno Jesenice, je za omenjena dela investitor jeseniška železarna. Predvidevajo, da bo bazen gotov junija letos. Ostale kopaljščne objekte, kot so kabine, prostor za sončenje, terasa, itd. pa bo gradil oziroma investiral ljudski odbor Jesenice. Upajo, da bodo vsa dela končana do prihodnje kopalne sezone. Pri gradnji jeseniškega letnega kopaljšča pa precej računajo na pomoč s prostovoljnimi delovnimi akcijami, ki jih bo v največji meri organiziral Občinski komite LMS na Jesenicah.

KOŠARKA

LETOS PRVIC NA PROSTEM
Jesenice, 3. aprila — Pod Mežakljo je bila danes dopoldne prva košarkarska tekma med KK Jesenice in KK Ljubljana-Moste. Srečali so se mladinci v prijateljskem srečanju. Zmagali so gostje z rezultatom 75:55 (31:22). U.

Jakše (Ljubljana) — Moštvi sta nastopili v naslednjih postavah - Nova Gorica: Leban, Mrliak, Cirič, Mozetič, Krajnik, Anič, Faganel, Uršič, Kuzmin, Križaj, Černej; Triglav: Brezar III, Stular, Štravs, Čebulj, Brezar II, Srakar, Mihelčič, Tomič, Brezar I, Krašovec, Finžgar. — Strelci: Brezar I v 42., 59. in 68. minuti ter Krašovec v 79. minuti za Triglav, za goste pa Kuzmin v 67. minuti.

Dve zaporedni zmagi kranjskega Triglava sta nedvomno vzrok, da se je na igrišču Triglava danes zbralo nad 1000 gledalcev. Nova Gorica, ki je na lestvici v spodnjem domu, se je danes predstavila kot dokaj dobro moštvo, saj je bilo v polju popolnoma enakovredno Triglavu. Igra v prvem polčasu ni bila kdovekak zanimiva, z zelo poredkimi strelji na gol, pa naj si bo na

Triglavova vrata ali na vrata Nove Gorice. Tako smo morali čakati prvi gol kar do 42. minute, ko je Brezar I po trdi borbi z obrambnimi igralci dosegel vodilni gol za Triglav.

Drugi polčas je bil zanimivejši, igra je postala živahnejša, večkrat pa je moral sodnik igro zaradi surovosti prekiniti. Izključil je tudi domačina Finžgarja (v 78. minuti), vendar bi mu lahko očitali, da je vrsto težjih prekrškov pred tem in za tem sprejela. Kranjčani so tudi tokrat zasluženo zmagali, čeprav ne smemo zapisati, da so bili vsi goli doseženi zaradi zrele igre, temveč jim je kumovala tudi dokajšnja sreča. — S tretjo zaporedno zmago so se Kranjčani še bolj utrdili v vrhu slovenske conске nogometne lige in obdržali tretje mesto na lestvici.

Republiška rokometna liga

Časten poraz Kranjčanov

Odred : Mladost 24:18 (10:10)

Ljubljana, 3. aprila — Danes se je začelo tekmovanje v republiški rokometni ligi. Prvo spomladansko kolo je bilo v znamenju odločilnih tekem. Kranjska Mladost je gostovala v Ljubljani, kjer se je srečala z večkratnim slovenskim prvakom Odredom. Tekma je bila odločilna, kdo bo osvojil naslov republiškega prvaka. Odred je predvsem zaradi precejšnjih izkušenj, ki si jih je pridobil v zimski zagrebški rokometni ligi tekmo odločil v svojo korist in zmagal s 24:18 (10:10).

Sodnik Kopač iz Maribora ni sodil najbolje. Gledalcev okoli 1000. Vreme sončno in ugodno na igro.

Mladost se je z uvodnimi potezami odlično pokazala pred številno publiko. Ljubljanci so sicer prvi zavodili s 1:0, nato pa je Mladost res z odlično igro že v deseti minuti vodila s 4:1. Tekma je bila skozi vse prvi polčas enakovredna in zelo borbena, pri čemer je Mladost rahlo pobudo na igrišču.

Odredovi igralci so se sicer zelo trudili, vendar izrednemu fenišu Kranjčanov niso bili kos. — Ljubljancem je uspelo izenačiti šele v 20. minuti prvega polčasa. Za tem je nekaj minut prišlo Odredu, ki so si priborili prednost štirih golov. Pet minut pred koncem prvega polčasa so tako Ljubljani vodili že 10:6. V

Gorenjsko rokometno prvenstvo MLADOST III : MLADOST II 12:11 (7:7)

Kranj, 3. aprila — Včera popoldne je bila na rokometnem igrišču Mladosti odigrana otvoritvena rokometna tekma gorenjskega prvenstva. Srečali sta se tretja in druga (mladinska) ekipa Mladosti. Igra je bila veskozi izenačena, vendar pa je uspelo starejšim igralcem premagati še neizkušene mladince s tesnim rezultatom 12:11.

IKS ISKRA : SAVA 17:19 (11:12)

Kranj, 3. aprila — Po zelo razburjivji igri, predvsem v zadnjih minutah, je Savi uspelo premagati mlado moštvo IKS Iskre z rezultatom 17:19. Za Savo je bil najuspešnejši Marjan Rus z osmimi zadetki, za IKS Iskro pa je Vagaja dosegel 11 golov.

Skupščina Okrajnega taborniškega starešinstva Kranj

Uspehi, nove naloge in množičnost

Kranj, 3. aprila — Danes dopoldne je bila v Dijaškem domu v Kranju redna letna skupščina Okrajnega taborniškega starešinstva Kranj, ki je eno najbolj delavnih v Sloveniji. V obširnem poročilu, ki ga je imel predsednik Ado Klojčnik, je bilo med drugim poudarjeno, da so taborniki Gorenjske jubilejno leto KPJ in SKOJ dostojno proslavili s številnimi prireditvami, akcijami in pohodi.

Ob lanskim skupščini je bilo na Gorenjskem devet taborniških enot, ki so imele 1131 tabornikov, letos pa je v okraju že 18 samostojnih enot z 2200 člani. — Na Gorenjskem so tudi štiri družine medvedkov in čebelic, v katerih dela 597 najmlajših članov organizacije, kar je 20 odstotkov vsega članstva.

Udeležili vseh večjih akcij. Bili so v Dražgošah, na Jelovici, v Završnici, na pohodu ob žici okupirane Ljubljane, na orientacijskem pohodu v Trzinu, na Kadijnji, polnoštevilo so se udeležili zbora v Podstenicah na Rogu, mnogobojna tabornikov Slovenije v Mariboru, nadalje pohoda na Drvar in Sutjesko in največjega zborovanja tabornikov v zagrebškem Maksimiru.

V razpravi so delegati iz vseh krajev Gorenjske nakazali vrsto težav in problemov. Med njimi je največje pomanjkanje inventarja, in sicer šotorov.

Skupščino je pozdravil tudi starešina Zveze tabornikov Slovenije Vojko Novak, ki je med drugim poudaril, da gorenjski taborniki ne smejo zanemariti dela z medvedki in čebelicami.

ZAHVALA

Vsem, ki so spremili na zadnji poti našega dobrega moža in očeta

BUKOVNIKA ANDREJA

kovača v Tupalčah, se najlepše zahvalujemo. Posebno zahvalo izrekamo za vso zdravniško nego dr. Zgajnar Murotu, vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem, darovalcem vencev, duhovščini in članom lovske družine Šenčur za častno spremljavo ter tov. Božu Simonacu za poslovitni govor.

Zalujoči: sinova Tone in Francej, hčerki Ana in Angela z družinami.

Zadnje vesti

DOMA...

Beograd, 3. aprila - Zakonodajna odbora obeh zborov Zvezne ljudske skupštine sta danes končala razpravo o predlogu zakona o sodnih taksah. Bistvo predloga je v tem, da bo treba sodne takse plačati takrat kadar zahtevajo sodni postopek stranke, se pravi v vseh primerih razen kadar gre za kazenski postopek in postopek zaradi gospodarskega prekrška, ki sta uvedena po službeni dolžnosti. Višina takse pa bo odvisna od vrednosti spornega predmeta.

Zagreb, 3. aprila - Soproga predsednika republiku Indonezije gospa Hartini Sukarna je dopoldne v družbi s soprogo predsednika republike Jovanko Broz obiskala v Zagrebu umetniško galerijo in si nato ogledala še modno revijo, ki jo je priredila zagrebška obrtna zbornica.

... IN PO SVETU

Pariz, 3. aprila - Predsednik sovjetske vlade Nikita Hruščov je danes po dvanajst dnevem obisku v Franciji zapustil Pariz in odpotoval v Moskvo. Na letališču Orly so se od visokega gosta poslovili francoski premier Debre, zunanji minister Couve de Murville, člani vlade ter drugi visoko civilni in vojaški funkcionarji. Predsednik de Gaulle in premier Hruščov pa sta se poslovila že v dvorcu, kjer je Hruščov prebil zadnjo noč v Franciji.

Premier Hruščov je prvi predsednik sovjetske vlade, ki je obiskal Francijo.

Najdragocenejša zbirka na svetu

Ko je lanskega septembra iz neke vitrine v kairskem muzeju na skrivnostem način zginilo zlato žezlo faraona Tutankamona, še nihče ni mogel slutiti, da bo ta kraja na drugi strani imela tudi pozitivne posledice. Egipčanske oblasti so namreč dočile, naj se izvrši podrobna inventura vseh umetniških predmetov v muzeju.

Glavni kustos muzeja dr. Selim Hasan je te dni izjavil, da so pri inventuri odkrili v kletah muzeja najdragocenejšo zbirko umetnin na svetu. Po njegovih besedah vsebuje ta kolekcija predmete še iz IV. dinastije. Večina predmetov je pripadala kraljici Heteb Heres, materi faraona Keopsa, graditelja velike piramide. Ta zbirka starih je največje odkritje spomenikov iz najbolj zgodnje dobe starega Egipta, iz epohe, ki je 2000 let starejša od časov vladavine Tutankamona.

RADIO V PALICI

Angleški policajci so dobili nove palice, ki se na prvi pogled nič ne ločijo od dosedanjih. V novih palicah pa so tranzistorski oddajniki signalov. Potrebni tok daje baterija. Če stražnik pritiska na gumb v ročaju palice se sproži avtomatična oddaja signalov, ki jih prestrežejo na policijski postaji in po potrebi pošljejo pomoč.

TONJE SVETINA LOVČEVA HČI

Riše Milan Batista



118.

Boštjana je udarec za hip omamili. Planil bi, pa se je obvladal. Preko obraza se mu je poredila kri. Pordečila je srajco, roke, mizo.

»Pomagajte oče, ubili ga bodo.« je zahlipala Minka.

Boštjan se je dvignil in se opotekajoč, kot da se bo zrušil vsak trenutek, napotil k vratom. Preden pa je prišel do vrat, je bil z enim skokom pri Mihju in ga z udarcem po senceh zbil kakor vrečo. Visočnikovega je zgrabil v pasu, ga dvignil in tresil med zbrane in presenečene pijance. Visočnikov se je preklinjaje pobral: »Nože v temo.



119.

Boštjana so te besede zbudile. Preden se se zavedli, je segel za pas in zavihljal velik lovski nož. Prestopil se je, kakor od psov obkoljena zver in s prezirljivim, prodornim pogledom motril vse po vrsti: »Kar naprej, kdor misli Boštjana, potuhnjeni psil!»

Nihče se ni ganil. Boštjan je vzel klobuk in se pomaknil k izhodu. Tisti ob vratih so se mu v strahu odmikali. »Ven moram iz zanke, preden kak norec ne udari s stolom po luči.« Med vrati jih je s pogledom še enkrat ošvrknil kot z bičem in izginil v temo.



120.

Nameril se je domov. Razočaran je bil. Pusto in prazno mu je bilo pri sreč. Spravil je nož in si pritisnil robove na rano. V daljavi so se lesketale snežene gore in ga vabile: »Pridi k nam v zavetje, kaj si iskal v beznili!«

Zavil je preko brvi in se znašel pred materino bajto, majhno in neobgledno. Ko je potrkal, se je prižgala luč. Mati mu je prišla odpret: »Križi božji, kakšen sl.« je kriknila. Zmrla mu je rano in zavezala. S solznimi očmi je še dolgo v noč bdela ob njem, ko je on že davno zaspal.

Najzaneslivejši je nos

Sodobno človeštvo pozna približno dva milijona spojin, elementov in snovi, z nosom pa jih

človek zazna kakih 400 tisoč. Človeški voh je tako popoln, da razpozna celo tisto nezadno množino dišeče snovi, ki je ne more registrirati niti občutljiva kemična reagentna snov.

Z lahkoto zaznamo štiri desetmilijoninke miligramna močno dišeče snovi v litru zraka. Če bi hoteli dobiti točne podatke o čudoviti sposobnosti našega voha, bi morali imeti radioaktivne dišeče snovi, katerih molekule bi lahko zaznavali elektronski števeci.

Primitivni ljudje imajo še mnogo bolj razvit voh kot civilizirani. Se zdi nekateri Američani spominjajo Indijancev, ki so kar na lepem obstali na stezi čez prerijo in globoko zajeli sapo skozi nos. Ti ljudje zavahajo na veliko razdaljo vonj po živali in sovražniku, Indijanci še vedno po vonju ločijo bele in črne ljudi od tako imenovanih rdečkočevce.

V živalskem svetu so vonjave velikega pomena. Od sposobnosti živalskega nosu je odvisno življenje ali smrt določene živali.

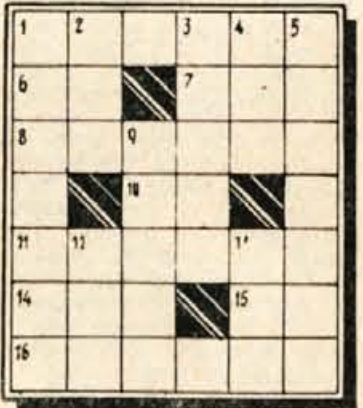
PISALNI STROJ Z MORSEJEVIMI ZNAKI

Neki norveški radioamater je izdelal pisalni stroj, ki oddaja Morsejeve znake. Brž ko pisec pritiska na določeno tipko, odda stroj po določenem radijskem oddajniku ustrezno črko v pikah in črticah. Tako ni nujno, da bi tisti ki piše na stroj, poznal Morsejevo abecedo. Naprava je namenjena brodolomcem in naj bi jo montirali v rešilne čolne v posebni škattli.

Če mravlja na primer zaide v tuje mravljišče, jo domačinke neusmiljeno ubijejo, ker ne diši tako kot one; isto velja za čebele. Nekateri živali imajo naravnost čudovit voh. Samice mnogih žuželk zaznajo samce tudi na 10 kilometrov.

KRIZANKA št. 62

Vodoravno: 1. ognjenik, 6. glavni števnik, 7. ura (italijansko), 8. modro barvilo, 10. enaka samoglasnika, 11. slovenski pisatelj (Vladimir), 14. vrsta vrbe, 15. začelnici v Cerkljah na Gorenjskem rojenega skladatelja, 16. črte, ki vežejo po dve točki krogevega oboda.



Navpično: 1. ime ladje, s katero potuje naša himalajska odprava, 2. bosanska reka, 3. del konjske opreme, 4. otočje pri Novi Gvineji, 5. teror, 9. utežna enota za dragulje, 12. pozdrav starih Rimljanov, 13. odvetnik - okrajšano.

Klub lašniccev

Ali bi moglo biti takšno društvo hje drugje kot v Ameriki. Najbrž ne! Rodilo se je pred kakimi tridesetimi leti in šteje danes 90.000 članov iz ZDA in 50.000 iz zamejstva, največ z Japonske. Član lahko postane vsakdo, ki lahko pove kakšno »izpod pazdube« in plača 10 centov naročnine. Izvoze ti so le aktivni politiki, češ, »mi smo amaterji in ne moremo sprejeti medse takšnih ljudi, ki lažejo tudi po svoji službeni dolžnosti«. Vsako leto pribaja na na-

slov tega kluba okrog 20.000 napisih laži. Ugled in slava tega kluba je najbolj porasla leta 1952, ko je R. Nixon v predvolilni kampanji dejal, da bi moral postati častni član tega kluba tudi Harry Truman.

PES - RENTNIK

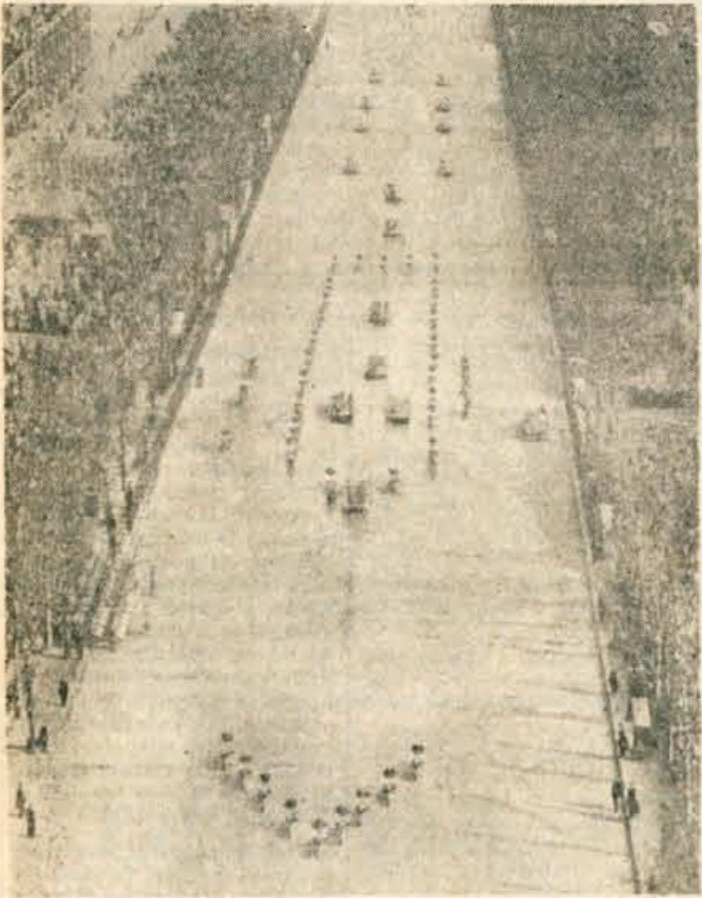
Najslavnejši policijski pes v Italiji, »Dox«, ki je bil nagrajen s 30 medaljami, je odšel v pokoj. Odredili so mu pokojnino v višini 35.000 lir.

20 LET NA NOGAH

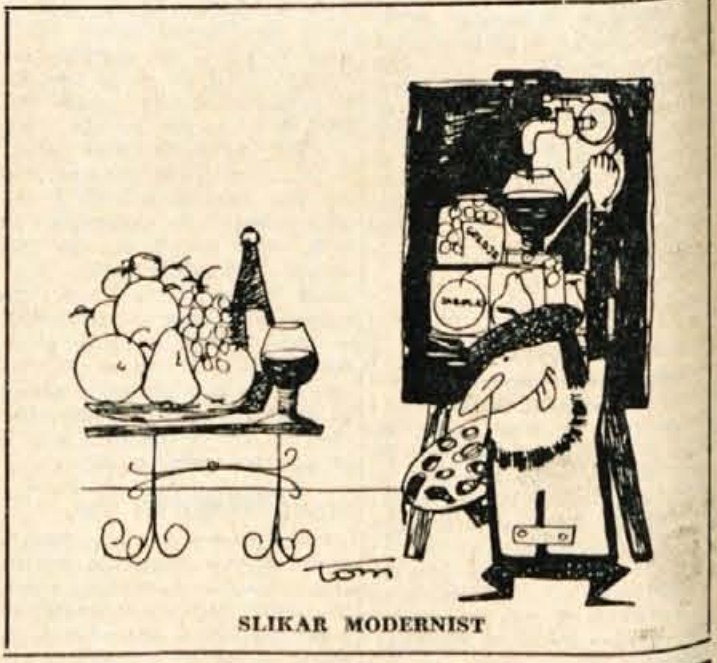
Neki Anglež, tako so pisali mnogi časniki po svetu, že 52 let ni zatislil očesa. Podoben primer se je zgodil tudi pri nas v Trenti, ko je bil Rudolf Zore pred 20 leti ranjen v hrbet in od tega časa ni več sedel.

PREMOG IZ AVTOMATA

V francoskem mestu Medanu so postavili prve ulične avtomate za premog. V avtomat je treba vreči dva kovanca in iz njega pade 7 kg težak paket črnega premoga.



Veličastna povorka avtomobilov sovjetskega premiera Hruščova in predsednika de Gaulle na Elizejskem polju. Na pločnikih je prebivalstvo Pariza toplo pozdravilo predsednika sovjetske vlade, ki je prvi obiskal Francijo (na sliki v prvem avtomobilu)



STANKO LAPUH SUOBODNJAR HRIBAR

In nevesta, objeta od veselih pogledov, se je nasmehnila, ženin pa je rekel: »Zahvaljeni za voščila in dobro voljo in ti, Urh, za bogato darilo: ljubezen za ljubezen!«

Ko se je zvečerilo, so prinesli luči. Po mizah so postavili lepo izdelane svečnike s trojnimi rogličji, po robu obsežne kmečke pečci pa so razvrstili oljenke.

Skozi odprta okna, polna rož, ki jih je gojila Mina, je pihljaj večerni vetrič in hladil razgrete glave.

Kmetje: Trpin, Gaber, Hrast in Smrekar so v veselem razpoloženju zapeli tisto o nebeski oheci.

Z dvorišča je udaril v hišo, polno glasbe in petja, oglušujoč pok. Zunaj so fantje pokali s plohi tako, da so spuščali ploh na ploh.

Trpin se je zresnil in rekel: »Spomni se, človek, da te spremlja les od zibelke do groba!«

»Kaj boš modroval, potegni ga rajši!« ga je dregnil Hrast. »Na svatbi smo, ti pa govoriš o grobovih.«

»Nisem vraževeren, pa se vendar ne morem znebiti tesnobe, ki me je danes prevzela v cerkvi.« je odvrnil Trpin.

»Ali si se na svojo poroko spomnil, pa ti je bilo žal, da je temu že tako davno.« ga je podražil Smrekar.

»To ne sosed,« ga je resno zavrnil Trpin, »pač pa sem opazil, kako nemirno so gorele sveče na nevestini strani.«

»Kaj misliš s tem?« je hotel vedeti Hrast.

»Da to ne pomeni nič dobrega.« je rekel Trpin.

Urh pa, ki je ujel zadnje besede, se je nagnil k Trpinu rekoč: »Le nič se ne trapi, v cerkvi je vedno rado nekaj prepriha! Preden pa bo tale - in s palecem je čez ramo pokazal na nevesto - legla v grob, bova midva že zdavnaj prekopana.«

»Da bi le bilo tako.« je odvrnil Trpin.

Tedaj so se na široko odprla vrata. Podgrajski kovač Lenart je pripeljal v hišo čudno žival, ki je bila še najbolj podobna kameli.

Nevesta je rahlo vzkliznila.

»Ne boj se, Alenka!« jo je pomiril ženin in ja pritisnil k sebi. »To je brnja, ki je ne sme manjkati na svatbi. Pobili je bodo in tako odgnali vse zle duhove od hiše.«

»Ne zameri! Tako čudno sem se prestrašila.« je rekla in ga pogledala kakor otrok, ki pri materi išče zavetja.

Medtem je Trpin stopil v vežo po mesarico.

»Pošteno udari,« mu je zaklical Gaber, »in glej, da ti beštija ne uide!«

»Kaj pa če uide?« je vprašal eden izmed godev, ki se je pri peči sladkal z medico.

Trpin je zamahnil, pa vselej mu je pošast spretno izmaknila glavo. Sele pri četrtem zamahu je zadel. Glava je bila zdobljena in izpod rjuhe so zaropotala na tla črepinje glinastega lonca.

Prišel je čns, ko bi imeli iti plesat ženin in nevesta.

Godej so zaigrali in ženin se je z nevesto zavrtel po hiši. Najmejanega obraza je ženin zrl v nevesto, ona pa mu je vračala ljubeče poglede.

»Si že videl lepši par?« je Gaber vprašal Trpina.

»Čprav ima on skoraj dvakrat toliko let kot nevesta, sta videti kot ustvarjena drug za drugega.« je menil Trpin. Potem pa je bolj zase nadaljeval: »Kar prav, da se je omožila. Tu bo vsaj na varnem. On je ne bo podil na njivo, kakor je to delal skopli Gaberčnik. Ko so Gaberčniki letos v Megrah želi, je prijedil mimo graščak in gledal za Alenko, kakor da bi jo hotel z očmi požreti.«

»Ha, prof.« je pritrdil Hrast, ki je bil ujel zadnje besede.

»Nobena ni varna pred njim! Alenka naj bo srečna, da je svobodnjakova. Zanj bo graščak najbrž ne maral odkupnine...« Pri zadnjih besedah se je kmet zaničljivo nasmehnil.

Tudi Urhove oči so počivale na nevesti, saj je tudi sam nekoč ime ženo, nežno in dobro. Pa je prišel jastreb in mu ugrabil golobico.

Ravno je bil Urh razpletel svoje misli • Marjetici in se spomnil vseh goveric • grofovem nečloveškem početju, ko je v veži začul silen hrup. Vrata so se s truščem odprla in v hišo so planili trije zakrinkani ljudje: za pasom so se jim bliskala bodala.

Prvi, bil je čokat in gibčen mladenič, je bil že pri nevesti. Z vso silo je udaril Hribarja v obraz, da se je brez zavesti zgrudil pod mizo. Prijel je preplašeno Alenko za roke in jo mimo presenečenih gostov odvelkel iz hiše.

Sele ko je zadnji napadalec zapuščal hišo, so se svatje zdramili. Najprej je prišel k sebi Urh. Pogled mu je obvisel na visoki, sloki postavi, ki je pravkar hitela k izhodu. Mar ni to grofova postava in ta drža? Mar niso to njegovi gibi? Za premišljanje ni bilo časa. Zarjul je ko ranjena žival in v roki se mu je zablskal velik lovski nož. Skočil je za roparskim napadalcem.

Tudi kovač Lenart se je zdramil. Z bodalom je zamahnil po zakrinkanem neznanecu, a se mu je nož odbil od veržne srajce. Neznanec se je obrnil in sunil kovača v trebuh s tako silo, da je vznak padel v naročje kmetom, ki so se gnetli k izhodu.

Ko je opravil s kovačem, se je neznanec gibčno obrnil in odhiti za ostalima dvema, ki sta bila že zginila v temi in odvlekla Alenko. Toda Urh ga je dohetil. Zgrabil ga je za vrat in sunil z nožem v lice. Nož je škrtnil ob kosti in ropar je zarjul od bolečine. Z zadnjimi močmi se je izvil gozdarju in planil na konja.

Urh je presenečen poslušal peketanje konjskih kopit, ki se je hitro oddaljevalo in zamrlo v smeri proti gradu. V rokah je držal žametni ovratnik, ki mu ga je bil ropar pustil za spomin.

Kmetje se ne odevalo v tako blago, je razmišljal, ko se je vračal v hišo.

Na pragu so stali kmetje. Bili so brez besed. Topi v žalosti in besu. Vsakdo je slutil, kdo so roparji.

V hiši so ta čas Mina, Smrekar in Gaber spravljali Hribarja k zavesti.